

Братя Грим
Младият великан

Живял някога един селянин. Той имал син, който не бил по-голям от палец и за няколко години не пораснал дори на косъм. Веднъж селянинът тръгнал да оре нивата и момченцето му рекло:

– Татко, искам да дойда с тебе.

– Да дойдеш с мене ли? – отвърнал бащата. – Я си стой тук! Там няма какво да ми помогнеш, пък може и да се загубиш.

Разплакал се Палечко и бащата, за да има мира, го пъхнал в джоба си и го отнесъл със себе си. Като стигнал на нивата, извадил го пак и го сложил в една прясна бразда. По едно време откъм планината се задал един великан.

– Виждаш ли хей там голямото страшилище? – казал бащата; искал да посплаши детето, та да слуша. – Ще дойде тук и ще те грабне.

А великанът направил само няколко крачки с дългите нозе и ето го при браздата. Вдигнал внимателно с два пръста малкия Палечко до лицето си, поогледал го и си тръгнал с него, без да продума.

Стоял бащата като вцепенен от страх, не можел да гъкне и си мислел само, че детето му е загубено и че до края на живота си няма вече да го види.

А великанът занесъл Палечко в къщата си, сложил го да суче на гърдите си и Палечко почнал да расте, та станал голям и силен като великаните.

Минали две години. Старият великан го завел в гората, за да изпита силата му и казал:

– Изскубни си пръчка!

Момчето било вече доста силно и изскубнало от земята една фиданка заедно с корените.

– Още ти трябва – рекъл великанът, взел го пак със себе си и го кърмил още две години.

После пак го завел да изпита силата му и тя била вече толкова голяма, че момчето изскубнало от земята цяло дърво. Но великанът пак не останал доволен, кърмил го още две години, после пак го завел в гората и казал:

– Я си изскубни сега някоя по-дебела пръчка!

Хванало момчето като на шега най-дебелия дъб и с трясък го изскубнало от земята.

– Стига ти – казал великанът, – изучил си се вече.

Завел го и го оставил пак на нивата, откъдето го бил взел. Бащата крачел след ралото. Младият великан отишъл при него и му казал:

– Виждаш ли, татко, какъв мъжага стана твоят син!

– Изплашил се селянинът и казал:

– Не, ти не си моят син. Махни се, не те искам.

– Разбира се, че съм твоят син. Дай ми да поработя и ще видиш, че мога да ора като тебе, дори по-добре от тебе.

– Не, не, ти не си моят син и не можеш да ореш. Махни се.

Но понеже се страхувал от тоя голям човек, пуснал ралото, дръпнал се малко назад и седнал направо на земята. Тогава момчето уловило поводите и натиснало само с една ръка ралото, но палешникът се забил много дълбоко в пръстта. Селянинът не можал да се стърпи и му викнал:

– Ако искаш да ореш, не бива да натискаш толкова силно! Така нищо няма да излезе.

Тогава момчето разпрегнало конете, взело да тегли ралото самичко и казало:

– Татко, я си върви у дома и поръчай на мама да приготви ядене в голямо блюдо. През това време аз ще изора нивата.

Прибрал се селянинът вкъщи и поръчал на жена си да сготви. Момчето изорало самичко нивата, после се впрегнало пред браната и бранувало цялата нива с две брани.

Като свършило, отишло в гората, изскубнало два дъба, закрепило ги на раменете си, натоварило отпред и отзад по една брана, отпред и отзад по един кон, взело ралото под мишницата и понесло всичко към къщата на родителите си, като че носело сноп слама.

Влязло в двора, но майка му не го познала и попитала:

– Кой е този ужасно голям човек?

– Нашият син – отвърнал селянинът.

– Не, този не може да бъде наш син. Нашият не беше толкова голям, а дребосък – рекла тя, после викнала на момчето: – Върви си, не те искам!

Момчето не отвърнало нищо, завело конете в обора и им сложило овес и сено. Като свършило и тая работа, влязло в стаята, седнало на пейката и казало:

– Готово ли е яденето, майко? Много съм гладен.

Тя донесла две големи пълни блюда. Яденето в тях щяло да стигне на нея и на мъжа ѝ за цяла седмица. А момчето ги излапало самичко и попитало за още.

– Не – казала тя, – това беше всичко.

– Та аз само похапнах, искам още!

Майката не посмяла да му противоречи, отишла в кухнята и

сложила на огъня един голям котел със свинско месо; и като се сварило, сложила го на масата.

– Най-сетне пристигнаха още няколко мръвки! – казало момчето.

Излапало всичко, но пак не му стигнало. И тогава казало:

– Татко, виждам, че при тебе никога няма да бъда сит. Ако ми намериш някой железен прът, ала да е толкова здрав, че да не мога да го строша с коляното си, ще тръгна по широкия свят да си търся прехраната.

Зарадвал се селянинът, впрегнал двата си коня в колата и натоварил от ковачницата на селския ковач един железен прът – толкова дълъг и дебел, че двата коня едва го закарали вкъщи. Взело го момчето, натиснало го върху коляното си и – прас! – строшило го на две през средата, като че било обикновен дървен прът.

Бащата впрегнал четири коня и натоварил друг железен прът – толкова дълъг и дебел, че с четирите коня едва го докарал у дома. Момчето строшило и него на две върху коляното си, захвърлило го и казало:

– Татко, и този няма да ми върши работа. Впрегни повече коне и докарай някой по-дебел.

Впрегнал бащата осем коня и натоварил друг железен прът – толкова дълъг и дебел, че осемте коня едва го влачели. Взел го синът в ръка, отчупил веднага малко от единия край и рекъл:

– Виждам, татко, че не можеш да ми намериш такъв железен прът какъвто ми трябва, затова няма да стоя по-дълго тук.

Тръгнал по света и се препоръчвал за ковашки калфа. Стигнал в някакво село. Там имало един ковач, който бил голям скъперник – искал всичко да бъде негово, а другите да нямат нищо. Отишъл младият великан при него и го попитал трябва ли му калфа.

– Да – казал ковачът, погледнал го и си помислил: „Бива си го този мъжага, ще върти здраво тежкия чук и ще си изкарава честно хляба“.

И го попитал:

– Каква заплата ще искаш?

– Никаква – отвърнал момъкът, – но през две седмици, когато плащаш на другите калфи, ще те тупвам по два пъти и ти ще трябва да изтърпяваш тия удари.

Скъперникът се съгласил, защото си мислел, че така ще спести доста пари.

На следващата сутрин новият калфа трябвало да развърти чука; но когато майсторът донесъл нажеженото желязо и момъкът стоварил чука върху него, желязото се разлетяло на късчета, а наковалнята се забила

тъй дълбоко в земята, че не могли да я изтеглят с голи ръце. Разсърдил се скъперникът и рекъл:

– Слушай, не ми трябваш, защото удряш прекалено тежко. Какво искаш за единствения удар?

Момъкът отвърнал:

– Искам само мъничко да те поударя, нищо друго.

После така го ритнал, че го запратил през четири купи сено. Избрал най-дебелият от всички железни пръти в ковачницата, хванал го като бастун и си тръгнал.

Вървял, що вървял, стигнал до един неголям чифлик, който бил собственост на местния съдия, и попитал трябва ли им ратай.

– Да – рекъл съдията, – трябва ми. И както те гледам, бива те за работа. Колко искаш на година?

Той пак отговорил, че не иска заплата, но в края на всяка година да го удари три пъти и съдията да изтърпява това.

Съдията се съгласил, защото и той бил скъперник.

На другата сутрин ратаите трябвало да отидат с колите в гората за дърва. Всички отдавна били станали, а той още се излежавал. Един му викнал:

– Ставай, време е да тръгваме за гората и ти трябва да дойдеш с нас.

– Е, вървете, аз ще успея да се върна преди вас – троснал им се той.

Ратаите отишли и казали на съдията, че новият ратай още се излежава и не иска да отиде с тях в гората. Съдията заповядал пак да го разбудят и да го накарат да впрегне конете. Но новият ратай повторно им рекъл:

– Вие вървете, аз ще се върна преди вас.

– Излежавал се още два часа, най-сетне станал, но първо свалил едно чувалче грах от тавана, сварил си каша и най-спокойно я изял; чак след като свършил тази работа, излязъл на двора, впрегнал конете и потеглил към гората.

Недалеко от гората пътят минавал през едно тясно долче; прекарал той колата през него, после спрял, слязъл, събрал дървета и клони и ги натрупал така в долчето, че вече кон не можел да мине през него. После тръгнал и скоро наближил гората. Видял, че другите вече се връщат с пълни коли им казал:

– Карайте, карайте, аз пак ще се върна в чифлика преди вас.

– Не отишъл навътре в гората, а веднага изкубнал две огромни дървета, метнал ги на колата и обърнал. Като стигнал до задръстеното

долче, другите още стояли там, защото не можели да минат.

– Виждате ли казал той, – ако бяхте останали с мене, щяхте да се приберете бързо, а и щяхте да си поспите още час-два.

Подкарал отново, но и неговите коне не могли да минат. Тогава той ги разпрегнал, качил и тях в колата, хванал теглича и – хоп! – прекарал спокойно и леко колата, като че била натоварена с перушина. От друга страна викнал на ратаите:

– Видяхте ли, аз минах по-бързо от вас.

И продължил пътя си, а другите по неволя останали.

Като спрял в двора на чифлика, вдигнал едното дърво, показал го на съдията и казал:

– Бива го на дължина, а?

А съдията казал после на жена си:

– Добър е този ратай. Макар че обича да си поспива, пак се връща по-рано от другите.

Момъкът работил цяла година при съдията и като видял, че другите ратаи си взимат парите, отишъл и казал, че е дошло време и той да си вземе каквото му се полага. Ала съдията се страхувал от ударите, които трябвало да изтърпи, и му се примомлил да му ги опрости; бил съгласен дори сам да стане ратай, а момъкът – съдия.

– Не – рекъл момъкът, – не искам да ставам съдия. Ратай съм и ратай ще си остана, а ти ще си получиш уговореното.

Съдията бил готов да му даде, каквото поиска, но и това не помогнало – ратаят не се съгласявал. Като не можал да измисли друго, съдията го помомлил да почака още две седмици, като се надявал, че през това време все ще му хрумне нещо. Ратаят се съгласил да почака.

Съдията свикал всичките си писари и ги накарал да помислят, та да му дадат някакъв съвет. Мислили дълго писарите и накрая рекли, че пред този ратай никой не може да бъде сигурен за живота си – можел да убие човек като муха. Посъветвали го да заповяда на ратая да слезе в кладенеца и да почисти, а щом влезел, те щели да дотъркалят един от воденичните камъни и да го пуснат в кладенеца; щели така да му смажат главата, че нямало вече да види белия свят.

Този съвет допаднал на съдията. Ратаят се съгласил да слезе в кладенеца. Като стигнал на дъното, писарите дотъркаляли най-големия воденичен камък, бухнали го в кладенеца и били сигурни, че са смазали ратая, но той викнал:

– Разпъдете кокошките от кладенеца, че ровят и ми хвърлят пясъчинки в очите; не виждам добре.

Съдията викнал „къш-къш“ и се престорил, че разпъжда кокошки. А ратаят скоро свършил работата си, изкачил се горе и рекъл:

– Я гледайте какъв хубав гердан си имам! – и им показал воденичния камък, който бил нахлузил на шията си.

Ратаят пак поискал, каквото му се полагало, но съдията отново го помолил да отложат с две седмици, за да си помисли. Свикал пак писарите и те го посъветвали да изпрати ратая в омагьосаната мелница – да смели жито през нощта: досега нито един човек не бил излизал на сутринта жив оттам.

И този съвет допаднал на съдията. Повикал той още същата вечер ратая и му заповядал да закара осем чувала жито на воденицата и да ги смели още през нощта, защото му трябвало брашно.

Отишъл ратаят в хамбара, изсипал два чувала жито в десния си джоб, два в левия, четири събрал в чували – два на гърба и два на гърдите, и така натоварен, се запътил към омагьосаната мелница.

Мелничарят му казал че денем може да мели спокойно, но не и нощем: мелницата била омагьосана и който влезел в нея вечер, сутринта го намирали вътре мъртъв.

Ратаят отвърнал:

– Аз ще отгърва кожата. Върви си и спокойно си легни.

После влязъл в мелницата и изсипал житото. Към единайсет часа се прибрал в стаята на мелничаря и седнал на пейката.

Седял, що седял, по едно време вратата се отворила и в стаята влязла голяма, много голяма трапеза, на която се появили сами кани с вино, печено месо и други вкусни гозби – не се виждал някой, който да ги поднася. А после затрополили столове и се наредили около трапезата, но хора не дошли, докато внезапно той забелязал човешки пръсти, които хващали ножовете и вилиците и си слагали ядене в чиниите. Не видял нищо друго.

Понеже бил гладен и видял гозбите, той седнал на трапезата, почнал да яде, усладило му се и се наял до насита. Като се почувствал сит, пък и другите били омели вече чиниите си, неочаквано някой духнал наведнъж всички свещи – той чул ясно духането; станало тъмно като в рог и – шляп! – някой му зашлевил плесница.

– Ако това се повтори, ще се развъртя и аз – казал той.

И понеже му зашлевили втора плесница, започнал да удря и той. Така продължило цялата нощ: не приемал нищо даром, а се отплащал щедро и не се уморявал да удря, където сvari. Призори всичко спряло.

Станал мелничарят от сън, отишъл да види какво е станало с

момъка и много се учудил като го заварил жив и здрав. Ратаят му казал:

– Хапнах си до насита, удариха ми няколко плесници, но и аз не им останах длъжен.

Зарадвал се мелничарят, казал му, че сега магията се е развалила и поискал да го възнагради богато. Но момъкът казал:

– Не искам нищо, имам си достатъчно.

После взел на гръб брашното, прибрал се в чифлика и казал на съдията, че е свършил работа и най-сетне иска да си вземе, каквото му се полага. Като чул това, съдията съвсем се изплашил и не знаел какво да прави – ходел напред-назад из стаята и обилни капки пот се стичали по челото му. По едно време отворил прозореца да подиша свеж въздух, но в същия миг ратаят го ритнал така силно отзад, че той излетял през прозореца и летял все по-далече и по-далече, докато накрая се загубил от очите на всички. И тогава ратаят казал на жена му:

– Ако не се върне, другият ритник е за вас.

– Не, не, не бих могла да го изтърпя – викнала тя.

Едри капки пот избили по челото ѝ и ето, че и тя отворила прозореца. В този миг той я ритнал и тя също полетяла във въздуха, дори много по-високо от мъжа си, понеже била по-лека.

Мъжът ѝ викнал:

– Ела при мене!

Но тя отвърнала:

– Ела ти при мен, аз не мога да дойда при тебе.

Продължили да се носят във въздуха и никой не могъл да отиде при другия. Дали все още се реят така, не зная.

А младият великан взел пак в ръка железния прът и си тръгнал.

КРАЙ

© Димитър Стоевски, превод от немски

Brüder Grimm
Der junge Riese

Сканиране и разпознаване: Анани Младенов

Публикация:

Братя Грим – Приказки
Превод – Димитър Стоев
Илюстрации – Антония Дончева
Редактор – Петя Дочева
Технически редактор – Иван Додов
Издателство – „Св.св. Кирил и Методий“

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/2458>]